

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ДИПЛОМАТИЧНОГО ПРОТОКОЛУ ТА ЦЕРЕМОНІАЛУ В ЗОВНІШНІХ ЗНОСИНАХ ДЛЯ ЗРОСТАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ УКРАЇНИ

METHODOLOGICAL APPROACHES TO DIPLOMATIC PROTOCOL AND CEREMONIAL IN FOREIGN RELATIONS TO INCREASE INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF UKRAINE

УДК 658. 33

<https://doi.org/10.32843/bses.61-3>

Кулаков О.О.

к.е.н., головний спеціаліст відділу міжнародного та міжрегіонального співробітництва управління зовнішньоекономічних відносин департаменту інвестиційно-інноваційного розвитку і зовнішніх відносин Донецької обласної державної адміністрації

Kulakov Oleksii

Donetsk Regional State Administration

Проаналізовано підвищення обсягу прямих інвестицій на основі аналізу статистики Причорноморського регіону України з метою виявлення потреби активізації інвестування. Досліджено невелике зростання прямих інвестицій (доларів США) на одну особу населення на основі аналізу статистичних даних для визначення необхідності розвитку методичних підходів до дипломатичного протоколу та церемоніалу у зовнішніх зносинах із метою зростання інвестиційної привабливості. Виявлено компоненти підготовки офіційних ділових зустрічей в організаціях для підвищення міжнародного інвестування: домовленість про офіційну ділову зустріч, предмет офіційної ділової зустрічі, місце проведення офіційної ділової зустрічі, урахування часових меж, кількість учасників офіційної ділової зустрічі, підготовка матеріалів для обговорення, підготовка приміщень для офіційної ділової зустрічі, зустріч делегації, привітання, розміщення учасників офіційної ділової зустрічі, офіційна мова та візитні картки.

Ключові слова: інвестиції, міжнародне інвестування, інвестиційна привабливість, Причорноморський регіон, зовнішні зносини, дипломатичний протокол та церемоніал, методичні підходи.

Проанализировано повышение объема прямых инвестиций на основе анализа статисти-

стики Причерноморского региона Украины с целью выявления потребности активизации инвестирования. Исследован небольшой рост прямых инвестиций (долларов США) на душу населения на основе анализа статистических данных для определения необходимости развития методических подходов к дипломатическому протоколу и церемониалу во внешних отношениях с целью роста инвестиционной привлекательности. Разработаны компоненты подготовки официальных деловых встреч в организациях для повышения международного инвестирования: договоренность об официальной деловой встрече, предмет официальной деловой встречи, место проведения официальной деловой встречи, учет временных границ, количество участников официальной деловой встречи, подготовка материалов для обсуждения, подготовка помещений для официальной деловой встречи, встреча делегации, поздравления, размещение участников официальной деловой встречи, официальный язык и визитные карточки.

Ключевые слова: инвестиции, международное инвестирование, инвестиционная привлекательность, Причерноморский регион, внешние отношения, дипломатический протокол и церемониал, методические подходы.

In the context of European and Euro-Atlantic integration, it is important for Ukraine to intensify its foreign relations activity to increase Ukraine's investment attractiveness. It is necessary to overcome the problems arising from the intensification of activity on foreign relations to increase the investment attractiveness of Ukraine. Ukraine's economy receives a large amount of foreign investment from around the world, so it is necessary to increase investment income. Foreign investment helps the innovative development of Ukraine's economy, namely, helps to implement public administration reforms, improve the humanitarian situation, restore infrastructure, support small and medium-sized businesses and more. There is the need to make the necessary changes in the methodological approaches to diplomatic protocol and ceremonial in foreign relations in order to increase international investment in Ukraine. Changes in the methodological approaches to diplomatic protocol and ceremonial in foreign relations require the development of components for the preparation of official meetings to increase international investment in Ukraine. Intensification of foreign relations is especially important for the growth of investment attractiveness in the Black Sea (southern) Region (Odessa, Mykolaiv, Kherson and Donetsk regions). The increase in the volume of direct investments is analyzed on the basis of the analysis of statistics of the Black Sea Region of Ukraine in order to identify the need to intensify investment. The small increase in direct investment (US dollars) per capita is researched based on the analysis of statistical data to determine the need to develop methodological approaches to diplomatic protocol and ceremonial relations in foreign relations in order to increase investment attractiveness. Components of preparation of official business meetings in organizations for increase of international investment are revealed: agreement on official business meeting, subject of official business meeting, place of official business meeting, consideration of time limits, number of participants of official business meeting, preparation of materials for discussion, preparation of premises for official business meetings, delegation meeting, greetings, accommodation of participants of the official business meeting, official language and business cards.

Key words: investments, international investment, investment attractiveness, Black Sea Region, foreign relations, diplomatic protocol and ceremonial, methodological approaches.

Постановка проблеми. В умовах європейської та євроатлантичної інтеграції для України важлива активізація діяльності щодо зовнішніх зносин для підвищення інвестиційної привабливості України. Необхідно подолати проблеми, що виникають від активізації діяльності щодо зовнішніх зносин для підвищення інвестиційної привабливості України. В економіку України надходить велика кількість іноземних інвестицій із різних

країн світу, тому необхідне збільшення інвестиційних надходжень. Іноземні інвестиції сприяють інноваційному розвитку економіку України, а саме допомагають здійснити реформи державного управління, покращують гуманітарну ситуацію, відновлюють інфраструктуру, підтримують малий та середній бізнес тощо. Виникає необхідність зробити необхідні зміни в методичних підходах до дипломатичного протоколу та церемоніалу в

зовнішніх зносинах, щоб підвищити міжнародне інвестування в Україну. Зміни в методичних підходах до дипломатичного протоколу та церемоніалу в зовнішніх зносинах вимагають розроблення компонентів підготовки офіційних зустрічей для підвищення міжнародного інвестування в Україну. Особливо важлива активізація щодо зовнішніх зносин для зростання інвестиційної привабливості в Причорноморському (Південному) регіоні (Одеська, Миколаївська, Херсонська та Донецька області). Тому актуальності набувають питання розроблення методичних підходів до дипломатичного протоколу та церемоніалу в зовнішніх зносинах для залучення міжнародних інвестицій в Україну. Удосконалення та розвиток методичних підходів до дипломатичного протоколу та церемоніалу в зовнішніх зносинах допоможуть економічному розвитку України через збільшення міжнародного інвестування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Актуальним проблемам розвитку економіки України, особливо економіки Причорноморського регіону, присвячено низку публікацій вітчизняних учених-економістів. У працях І.М. Манаєнко досліджуються основні пріоритети розвитку економіки Причорноморського регіону за умов міжнародного співробітництва [1, с. 33]. Перспективи розвитку промисловості в Причорноморському регіоні України розглядаються у працях І.В. Прядко [2, с. 160]. У наукових працях О.П. Романко формується стратегія ефективного управління конкурентоспроможністю регіону [3, с. 49]. А.М. Ревко досліджуються імперативи просторового розвитку медичної сфери соціальної інфраструктури Причорноморського регіону [4, с. 127]. М.Є. Трудовою розглядається порівняльний аспект технологічної спеціалізації країн Європейського Союзу та України [5, с. 107]. О.В. Ілляшенко аналізується економічна безпека в контексті розвитку інституціональної парадигми [6, с. 7]. У роботах Ю. Дем'янчук приділяється увага дослідженню шляху до НАТО: сучасні виклики та перспективи реалізації політики безпеки [7, с. 38]. А.О. Сімаховою досліджується еволюція підходів до трактування соціальної економіки в глобальному розумінні [8, с. 81]. Тобто можемо відзначити вагомий внесок вітчизняних учених-економістів у розв'язання питань теорії та практики розвитку методичних підходів до дипломатичного протоколу та церемоніалу в зовнішніх зносинах для зростання інвестиційної привабливості України.

Постановка завдання. Метою дослідження є розвиток методичних підходів до дипломатичного протоколу та церемоніалу в зовнішніх зносинах для зростання інвестиційної привабливості України на прикладі Причорноморського регіону.

Виклад основного матеріалу дослідження. Потрібно визначити актуальні проблеми розви-

тку зовнішніх зносин для зростання інвестиційної привабливості України на прикладі Причорноморського регіону України, а саме загальні тенденції основних показників, що покажуть ефективність економічної діяльності. Аналіз актуальних проблем розвитку зовнішніх зносин дасть змогу підвищити ефективність економічної діяльності в Україні, особливо в Причорноморському регіоні.

Проаналізуємо темпи збільшення (зменшення) обсягу прямих інвестицій у Причорноморському регіоні України у відсотках (табл. 1).

Як видно з табл. 1 збільшення обсягу прямих інвестицій спостерігається в Причорноморському регіоні України, що показує залучення нових інвестицій. Але зростання обсягу прямих інвестицій у Причорноморському регіоні України є не досить стабільним, тому потрібна активізація інвестування.

Таблиця 1

Темпи збільшення (зменшення) обсягу прямих інвестицій у Причорноморському регіоні України, % [9]

№	Показники	Роки				
		2015	2016	2017	2018	2019
1	Донецька область	75,3	71,5	89,3	115,5	108,6
2	Миколаївська область	93,0	100,3	96,5	107,0	138,5
3	Одеська область	92,8	93,1	97,9	104,1	102,2
4	Херсонська область	101,3	95,4	108,5	93,7	119,8

Джерело: офіційні дані статистики [9]

Проаналізуємо прямі інвестиції (доларів США) на одну особу населення в Причорноморському регіоні України (рис. 1).

Як видно з рис. 1, у Причорноморському регіоні України є зростання прямих інвестицій (доларів США) на одну особу населення, що показує зростання рівня життя та благополуччя населення. Але це зростання є невеликим, що вказує на необхідність розвитку методичних підходів до дипломатичного протоколу та церемоніалу в зовнішніх зносинах для зростання інвестиційної привабливості.

Для розвитку методичних підходів до дипломатичного протоколу та церемоніалу в зовнішніх зносинах для зростання інвестиційної привабливості на прикладі Причорноморського регіону України необхідно розробити компоненти підготовки офіційних зустрічей для підвищення міжнародного інвестування в Україну.

Компоненти підготовки офіційних ділових зустрічей для підвищення міжнародного інвестування в Україну матимуть такий вигляд:

1. Домовленість про офіційну ділову зустріч. Будь-яка офіційна зустріч проводиться з визначе-

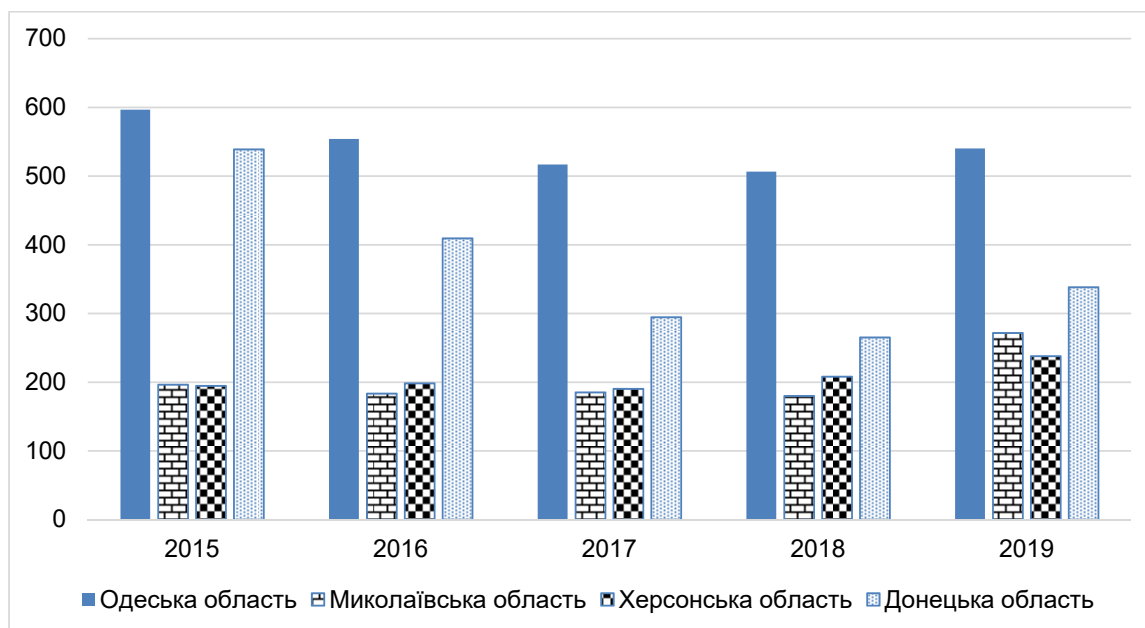

Рис. 1. Прямі інвестиції (доларів США) на одну особу населення в Причорноморському регіоні України

Джерело: офіційні дані статистики [9]

ною метою. Саме ділове спілкування на практиці завжди підтримується взаємною зацікавленістю. Із метою задоволення зацікавленості сторін організується зустріч.

Організація зустрічі з іноземцями вимагає особливої ретельності. До зустрічі з іноземцями необхідно готуватися завчасно, щоб передбачити всі елементи офіційної програми перебування іноземців:

- обговорення питань;
- склад делегації;
- присутність преси;
- вручення подарунків;
- вітальне слово;
- поселення у готелі;
- ділова частина зустрічі;
- поїздки;
- відвідування об'єктів;
- неофіційні прийоми іноземців;
- проводи.

2. *Предметом офіційної ділової зустрічі* є питання, які обговорюються, перелік проблем, що розглядатимуться на зустрічі, тощо.

Офіційні ділові зустрічі, як правило, проводяться з метою вирішення питань щодо спільної діяльності, про зміни форм спільної діяльності чи з метою припинення співробітництва.

3. *Місце проведення офіційної ділової зустрічі.* Проводяться ділові зустрічі зазвичай у службових приміщеннях (у свої власній організації чи в організації партнера), можливе проведення офіційної ділової зустрічі на нейтральній території або дистанційно завдяки швидкому розвитку засобів комунікації в Інтернеті.

Ініціатор офіційної ділової зустрічі пропонує (але не нав'язує) власний варіант, проте останнє

слово щодо місця проведення зустрічі залишається за запрошеною стороною.

4. *Урахування часових меж.* Перший важливий крок до успіху офіційної ділової зустрічі – це правильний вибір дня тижня та часу. Під час організації зустрічі віч-на-віч важливо брати до уваги всі обставини ділового життя вашого партнера. За значної кількості учасників зустрічі бажано бути в курсі подій і справ партнерів, а також взяти ділові звички партнерів до уваги.

5. *Кількість учасників офіційної ділової зустрічі.* Домовляючись про офіційну ділову зустріч, рекомендується обговорювати кількість учасників зустрічі.

Право на участь у зустрічі, крім керівника, надається всім без винятку особам, які внесені до списку.

Зазвичай важливість правильного вибору складу і рівня учасників офіційної ділової зустрічі залежить від значення, що надається зустрічі та її учасникам, характеру угоди для підписання та культурного рівня сторін.

Як правило, переговори «один на один» є результативними. Якщо заплановано кілька учасників зустрічі запрошеної сторони, то слід призначити одного керівника, який нести відповідальність за діяльність усієї групи, а також кожного учасника зокрема.

6. *Підготовка матеріалів для обговорення.* Майбутня офіційна ділова зустріч передбачає завчасну підготовку матеріалів. Необхідно виділити кілька категорій документів, що можуть обговорюватися у ході зустрічі.

Перша категорія відображає позицію учасника офіційної ділової зустрічі з широкого кола питань, а також включає рекомендації щодо питань для

обговорення. Друга категорія – це проєкти різних договорів чи угод, які є основою для проведення офіційних переговорів. Третя категорія – проєкти угод про наміри чи резолюцій.

7. Підготовка приміщень для офіційної ділової зустрічі. Основними вимогами до приміщень для офіційної ділової зустрічі є чистота і порядок. У приміщенні повинно бути не шумно та не душно, обов'язково приміщення перед офіційною діловою зустріччю треба добре провітрити.

Зазвичай спеціально призначені працівники займаються підготовкою приміщень для офіційних ділових зустрічей.

8. Зустріч делегації. Під час зустрічі делегації потрібно правильно визначити рівень усіх зустрічаючих.

Зазвичай до візиту делегації, тим паче іноземної, необхідно добре підготуватися. Іноземці, як правило, вдячно сприймають навіть найменші ознаки уваги.

Потрібно завчасно потурбуватися про те, щоб делегацію привітно зустріли, потім супроводили до місця зустрічі, а також запропонували зняти верхній одяг до початку офіційної ділової зустрічі.

9. Привітання. Як правило, представники різних країн, зустрічаючись, різними способами завжди вітають один одного. Отже, вітання – це найбільш розповсюджений та необхідний звичай у діловому спілкуванні, що вимагає тактовності. Кожному представнику країни, кожній соціальній групі притаманна своя манера привітання. Необхідно пам'ятати, що порушенням етикету вважаються нестримані та шумні привітання.

10. Розміщення учасників офіційної ділової зустрічі. Необхідно заздалегідь продумати та погодити план розміщення учасників офіційної ділової зустрічі.

Зазвичай гості заходять до кабінету, у цей час господар встає та підходить до місця розташування його співробітників, щоб разом зустріти делегацію. Після обміну привітаннями господарю необхідно вказати членам делегації їхнє місце за столом переговорів.

Як правило, місця, відведені членам делегації, позначаються табличками, на яких вказано імена та прізвища членів делегації.

Уся обстановка під час проведення офіційної ділової зустрічі повинна сприяти спокійним переговорам, щоб учасники зустрічі могли спілкуватися вільно та не відволікатися.

11. Офіційна мова. Зазвичай питання про офіційну мову зустрічі не виникає, коли сторони говорять однією мовою. Але коли сторони представляють різномовні країни, питання про офіційну мову ділової зустрічі треба вирішити завчасно.

Як правило, різномовні учасники зустрічі звертаються до послуг перекладачів. Необхідно підібрати перекладача, який зможе забезпечити

точність і правильність перекладу. Перекладачі повинні передати всі тонкощі та нюанси у словах особи, що виступає.

12. Візитні картки. Зазвичай використовуються візитні картки з метою інформування в момент знайомства, для підтримання контактів із членами делегації, привітання зі святом чи іншою подією, супроводження подарунка чи квітів, а також вираження подяки тощо.

Висновки з проведеного дослідження. Досліджено збільшення обсягу прямих інвестицій на основі аналізу статистичної інформації Причорноморського регіону України для виявлення потреби активізації інвестування. Виявлено невелике зростання прямих інвестицій (доларів США) на одну особу населення на основі аналізу статистики з метою визначення необхідності розвитку методичних підходів до дипломатичного протоколу та церемоніалу в зовнішніх зносинах для зростання інвестиційної привабливості. Проаналізовано компоненти підготовки офіційних ділових зустрічей в організаціях для підвищення міжнародного інвестування. Подальшого дослідження потребують проблеми методичних підходів до забезпечення координації міжнародного та міжрегіонального співробітництва для інвестиційної діяльності.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Манаєнко І.М., Іванова Т.В. Пріоритети розвитку Причорноморського регіону за умов міжнародного співробітництва. *Причорноморські економічні студії*. 2019. № 38(1). С. 32–36.
2. Прядко І.В. Особливості розвитку промисловості в Причорноморському регіоні України. *Modern economics*. 2019. № 15. С. 159–165.
3. Романко О.П. Формування стратегії ефективного управління конкурентоспроможністю регіону. *Причорноморські економічні студії*. 2019. № 39(2). С. 48–51.
4. Ревко А.М. Імперативи просторового розвитку медичної сфери соціальної інфраструктури Причорноморського регіону. *Причорноморські економічні студії*. 2019. № 43. С. 126–131.
5. Трудова М.Є. Технологічна спеціалізація країн ЄС та України: порівняльний аспект. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Світове господарство і міжнародні економічні відносини»*. 2017. № 9. Т. 25. С. 106–117.
6. Ілляшенко О.В. Економічна безпека в контексті розвитку інституціональної парадигми. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство»*. 2018. № 19(2). С. 6–9.
7. Дем'янюк Ю. На шляху до НАТО: сучасні виклики та перспективи реалізації політики безпеки. *Вісник Львівського університету. Серія «Міжнародні відносини»*. 2019. № 46. С. 37–53.
8. Сімахова А.О. Еволюція підходів до трактування соціальної економіки у глобальному розумінні. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія*

«Світове господарство і міжнародні економічні відносини». 2017. № 9. Т. 25. С. 80–89.

9. Державна служба статистики України. Київ, 1991. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 29.01.2021).

REFERENCES:

1. Manaienko I.M. (2019) Priorytety rozvytku Prychornomorskoho rehionu za umov mizhnarodnoho spivrobitnytstva [Priorities of development of the Black Sea Region under the conditions of international cooperation]. *Black Sea Economic Studies*, no. 38(1), pp. 32–36.

2. Priadko I.V. (2019) Osoblyvosti rozvytku promyslovosti v Prychornomorskomu rehioni Ukrainy [Features of industrial development in the Black Sea Region of Ukraine]. *Modern economics*, no. 15, pp. 159–165.

3. Romanko O.P. (2019) Formuvannia stratehii efektyvnoho upravlinnia konkurentospromozhnistiu rehionu [Formation of a strategy for effective management of the region's competitiveness]. *Black Sea Economic Studies*, no. 39(2), pp. 48–51.

4. Revko A.M. (2019) Imperatyvy prostorovoho rozvytku medychnoi sfery sotsialnoi infrastruktury Prychornomorskoho rehionu [Imperatives of spatial development of the medical sphere of social infrastructure of the Black Sea region]. *Black Sea Economic Studies*, no. 43, pp. 126–131.

5. Trudova M.Ye. (2017) Tekhnolohichna spetsializatsiia krain YeS ta Ukrainy: porivnialnyi aspekt [Technological specialization of the EU and Ukraine: the comparative aspect]. *Dnipropetrovsk University Bulletin. Series: World Economy and International Economic Relations*, vol. 25, no. 9, pp. 106–117.

6. Illiashenko O.V. (2018) Ekonomichna bezpeka v konteksti rozvytku instytutsionalnoi paradyhmy [Economic security in the context of the development of the institutional paradigm]. *Uzhorod National University Herald. International Economic Relations And World Economy*, no. 19 (2), pp. 6–9.

7. Demianchuk Yu. (2019) Na shliakhu do NATO: suchasni vyklyky ta perspektyvy realizatsii polityky bezpeky [Towards NATO: current challenges and prospects for security policy implementation]. *Visnyk of the Lviv University Series International Relations*, no. 46, pp. 37–53.

8. Simakhova A.O. (2017) Evoliutsiia pidkhodiv do traktuvannia sotsialnoi ekonomiky u hlobalnomu rozuminni [The evolution of approaches to the interpretation of the social economy in a global sense]. *Dnipropetrovsk University Bulletin. Series: World Economy and International Economic Relations*, vol. 25, no. 9, pp. 80–89.

9. State Statistics Service of Ukraine. Kyiv, 1991. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (accessed 29 January 2021).